We can work it out: het faciliteren van de combinatie van borstvoeding en werk

Sjoukje van Dellen, MSc

Hanze University Groningen Applied Sciences

university of groningen

Foto: Floor Fortunati (2017)

Voorstellen

- Sjoukje van Dellen
- Sociaal & Organisatiepsycholoog
- Postdoc omgevingssensitiviteit, IWP Healthy Workplace, Hanzehogeschool Groningen
- Promotie-onderzoek borstvoeding & werk, Rijksuniversiteit Groningen

Melk in de Meterkast

Foto: Floor Fortunati (2017)

Wetgeving

- Voedingsrecht:
  - Vrouwen mogen de eerste negen levensmaanden van hun baby tijdens het werk voeden en/of kolven gedurende maximaal een kwart van de werktijd, met behoud van loon
- Arbobesluit: werkgever moet voor borstvoedende moeders geschikte kolfruimte beschikbaar stellen:
  - afsluitbaar
  - voldoende privé, rustig en afgezonderd
  - een bed of rustbank aanwezig
  - voldoende verse lucht en voorzieningen klimaatbeheersing
  - zonder risico's (bv. gevaarlijke stoffen/verontreinigingen)

Dagelijkse praktijk

- Onderzoek Ouders van Nu (2018, N=1200)

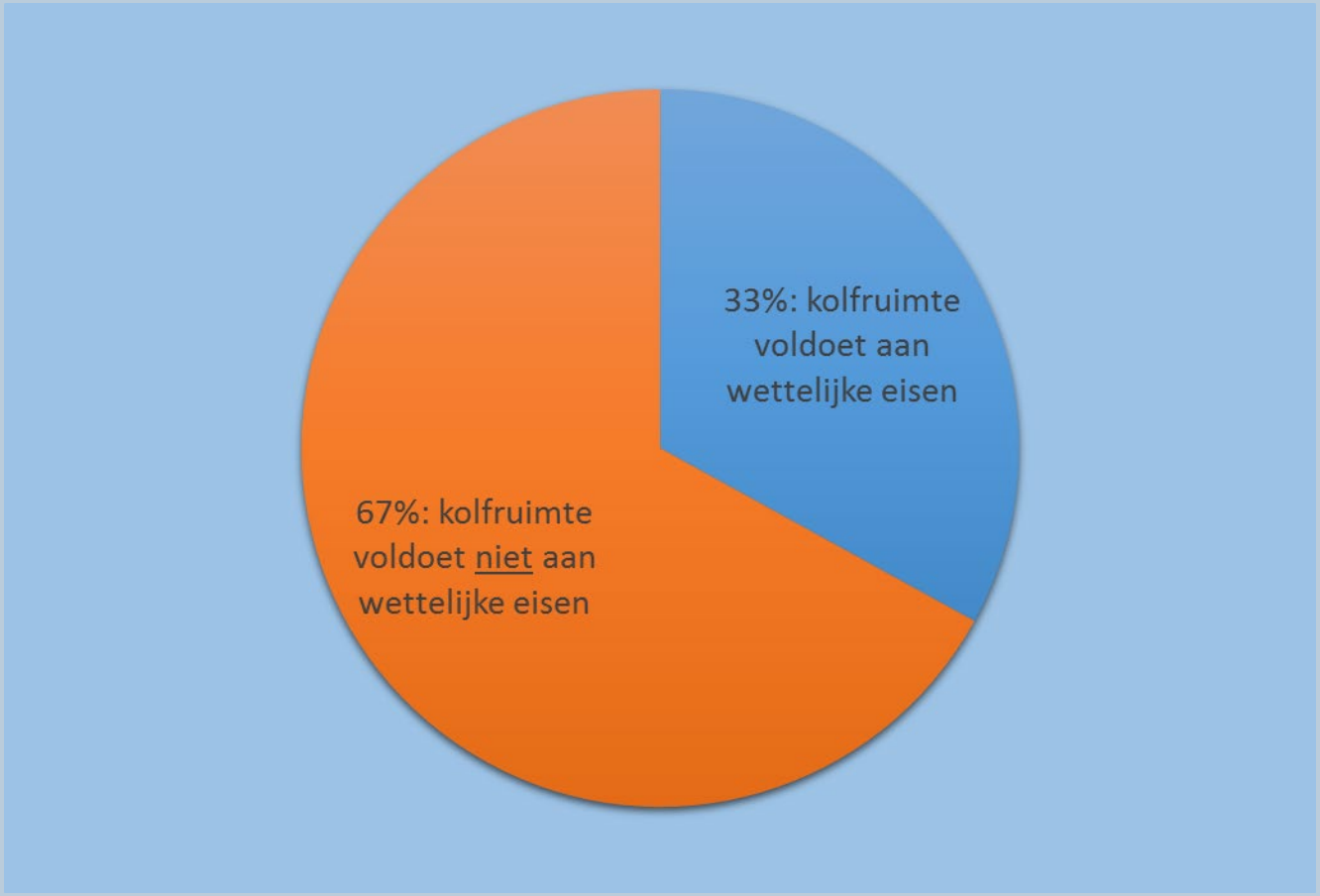

Werk: belangrijke oorzaak vroeg stoppen

- Kwalitatief onderzoek: veel vrouwen ervaren moeilijkheden met combinatie werk & borstvoeding
- Kwantitatief onderzoek: na de bevalling werken > kleinere kans beginnen/doorgaan borstvoeding, positief verband zwangerschapsverlof & borstvoedingsduur
- In Nederland: bortsvoedings-percentages lopen sterk terug in de eerste maanden na de geboorte

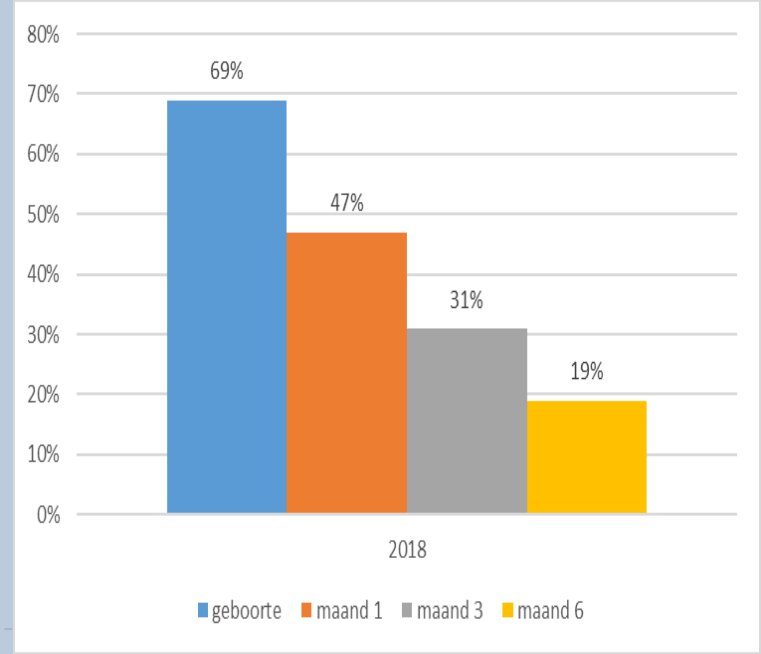

Belangrijke effecten borstvoeding

- Kinderen:
  - lagere morbiditeit en mortaliteit door infecties, hogere intelligentie, bescherming tegen wiegendood, overgewicht en diabetes
- Moeders:
  - bescherming tegen borst- & eierstokkanker, diabetes, en hoge bloeddruk
- Opschalen van borstvoeding kan elk jaar wereldwijd:
  - 823.000 kindersterfgevallen voorkomen
  - 20.000 borstkanker sterfgevallen voorkomen
  - 341 miljard dollar aan economische verliezen voorkomen
- Organisaties:
  - minder verzuim
  - borstvoedingsondersteuning op het werk > meer werktevredenheid, betere work-life balance, minder verloop

Promotieonderzoek

- Doel:
  - Onderzoeken hoe de combinatie van borstvoeding en werk beter gefaciliteerd kan worden
- Twee perioden:
  - Vóór terugkeer naar het werk: borstvoeding begeleidingspakket (studie 1)
  - Ná terugkeer naar het werk: de kwaliteit van kolfruimtes (studie 2 en 3)

Studie 2: Kwaliteit van kolfkamers

Foto: Floor Fortunati (2017)

Achtergrond

- Eerder onderzoek: *beschikbaarheid* van een kolfruimte het starten, de duur en de exclusiviteit van borstvoeding bevordert (Dinour & Szaro, 2017)
- Invloed van de *kwaliteit* van een kolfruimte nog onbekend
- Bestaande wetgeving & richtlijnen focussen vooral op minimale eisen t.a.v. functionaliteit
- Onderzoek kwaliteit kantooromgevingen (Al Horr et al., 2016):
  - functionele aspecten (luchtkwaliteit, thermisch comfort, verlichting, akoestiek en kantoorindeling)
  - psychologisch aspecten (natuurlijke & esthetische elementen en mogelijkheden tot recreatie)

Onderzoeksvraag en opzet

- Onderzoeksvraag:
  - Is kolfkamerkwaliteit gerelateerd aan de tevredenheid van moeders over de ruimte, en aan het ervaren gemak & ervaren steun voor kolven op het werk?
- Opzet:
  - Ontwikkelen meetinstrument kwaliteit kolfruimtes
  - Vragenlijstonderzoek onder moeders met ervaring met kolven

Methode

- Lactation Room Quality Checklist (LRQC)
- Basis: diverse online bronnen + literatuur + (ervarings)deskundigen
- 7 categorieën objectieve kenmerken: toegang, meubilair, faciliteiten, vermaak/ontspanning, decoratie, ramen/licht, klimaatbeheersing
- Betrouwbaarheid beoordeeld in 2 studies (n= 33, n=31)
- Uiteindelijke LRQC: 29 betrouwbare items.

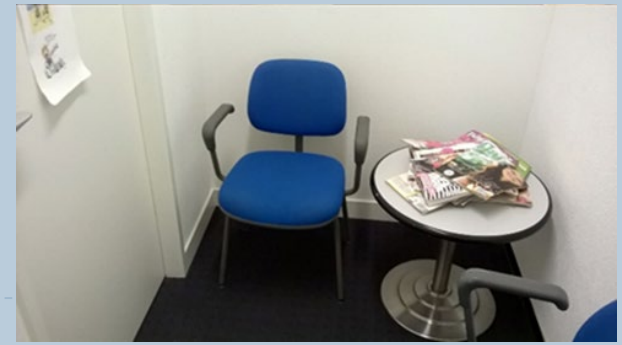

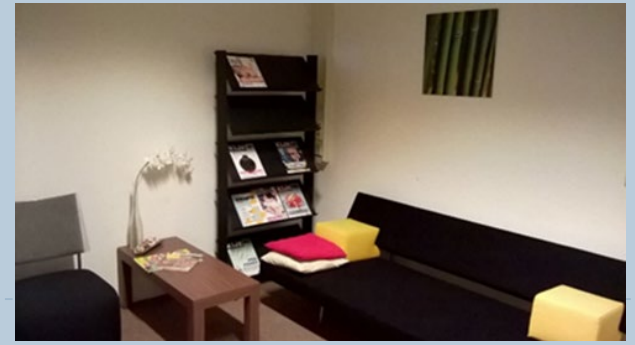

Toegang van de kolfkamer:	ja	nee
Een deur met een slot	❍	❍
Een bordje waarop staat dat het een kolf- of voedingsruimte betreft	❍	❍
Een bordje of deurhanger waarmee je kunt aangeven dat de ruimte bezet is	❍	❍

Meubilair:	ja	nee
Een (opvouwbaar) bed	❍	❍
Een bank	❍	❍
Een stoel	❍	❍
Een tafel(tje) of oppervlakte waar je een kolfapparaat op kunt plaatsen	❍	❍

Faciliteiten:	ja	nee
Een kamerscherm		
Een werkzaam stopcontact		
Een door de werkgever verstrekt kolf-apparaat		
Papieren doekjes/ keukenrol/ wc-papier		
Natte doekjes		
Een prullenbak		
Een wasbak		
Een koelkast		
Een spiegel		

Vermaak/ ontspanning:	ja	nee
Een radio	❍	❍
Een televisie	❍	❍
Boeken en/of magazines	❍	❍

Decoratie:	ja	nee
Posters of schilderijen	❍	❍
Kunstplanten of -bloemen	❍	❍
Echte planten of bloemen	❍	❍
Gekleurde muur / muren (d.w.z. niet wit of beige)	❍	❍
Een prikbord / magneetbord	❍	❍

Ramen en licht:	ja	nee
Een raam	❍	❍
Kunstlicht	❍	❍
Dimmer	❍	❍
Sfeerverlichting (bijvoorbeeld een schemerlamp)	❍	❍

Klimaatbeheersing:	ja	nee
Verwarming	❍	❍

Methode

- Werving via facebookpagina Kenniscentrum Borstvoeding
- Wie kon meedoen:
  - gebruik maken van kolfruimte op werk
- Definitieve steekproef: 511 moeders
  - Gemiddelde score: 10 van de 29 kenmerken
  - Kolfruimtes: 16% alléén kolfruimte, 84% ook andere functionaliteit

Resultaten: kenmerken (%)

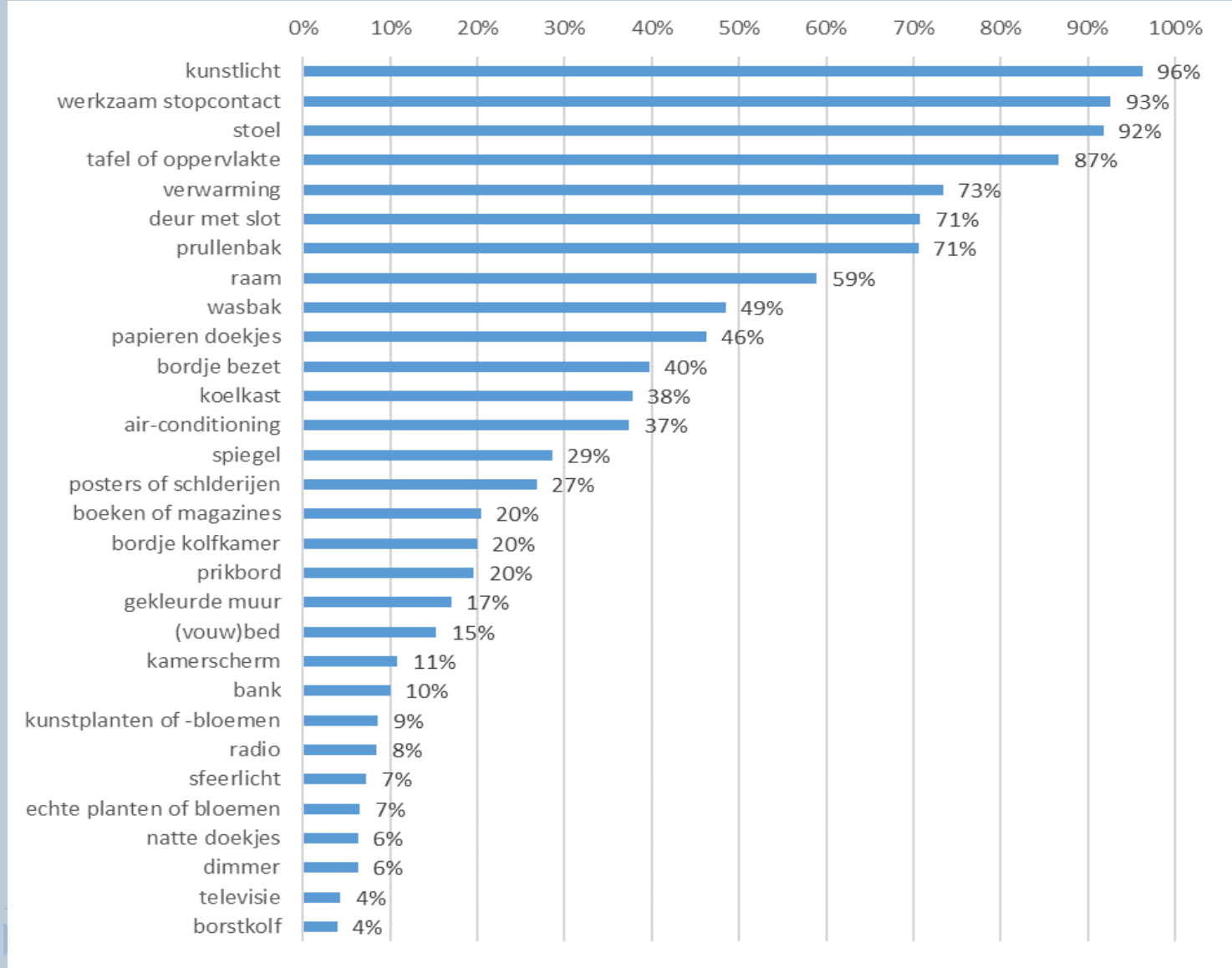

Resultaten

- Positieve relatie kolfkamerkwaliteit en uitkomstmaten:

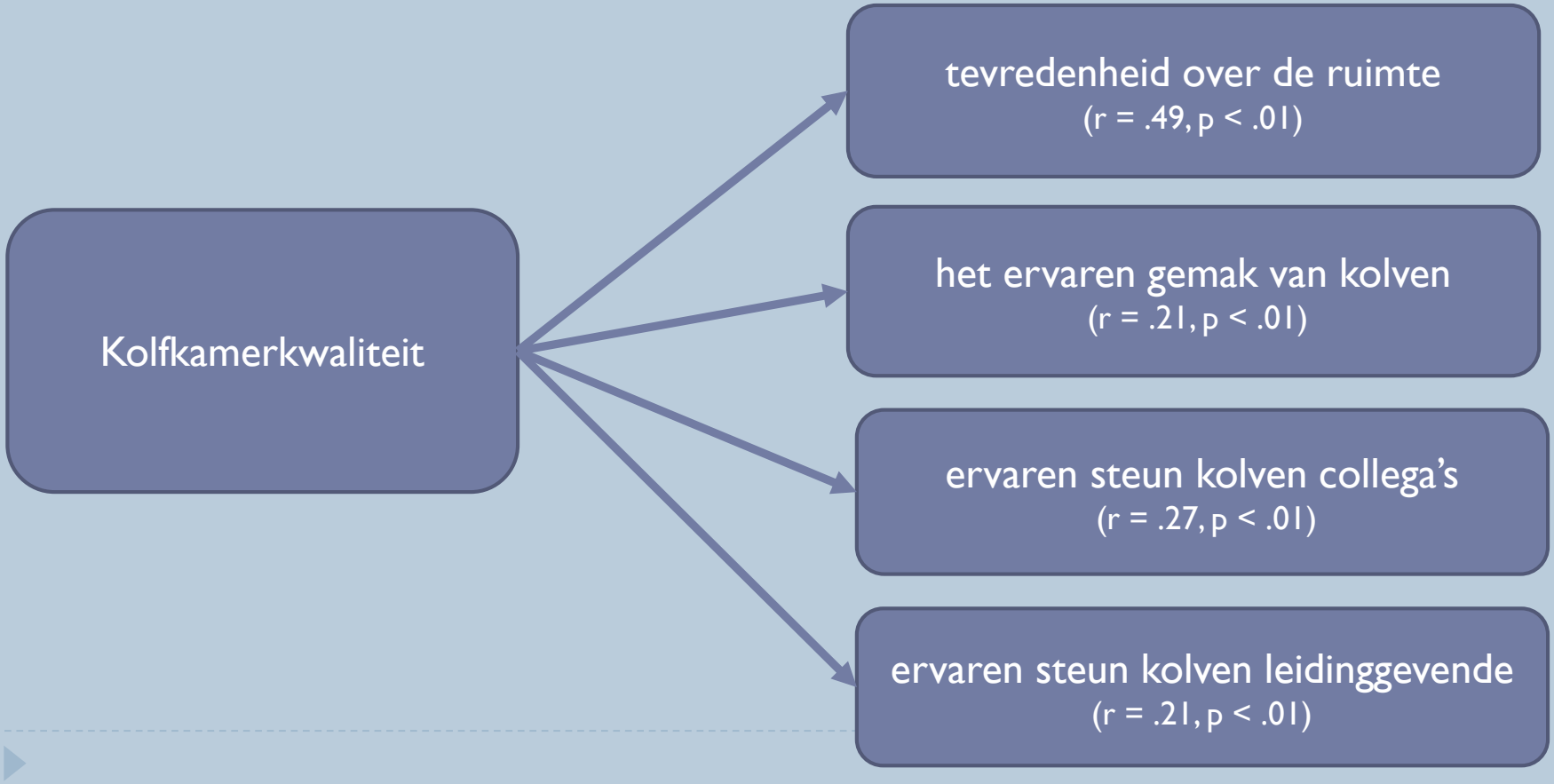

Conclusie

- Kolfkamerkwaliteit is gerelateerd aan de tevredenheid van moeders over de ruimte, en aan het ervaren gemak & ervaren steun voor kolven op het werk
  - Kan dus van invloed zijn op combinatie werk & borstvoeding
- Huidig onderzoek cross-sectioneel (> correlaties), verder onderzoek experimenteel (> causale verbanden)

Studie 3: Inrichting van kolfkamers

Achtergrond

- Ontwerp van hoge-kwaliteit kolfkamer m.b.v. theorie uit gezondheidszorg: Theory of Supportive Design (Ulrich, 1991)
- Uitgangspunt theorie > hoge-kwaliteit omgeving moet aansluiten bij psychologische behoeften gebruikers > minder stress:
  - Controle
  - Sociale steun
  - Positieve afleiding (natuur!)
- Stress blokkeert toeschietreflex > extra relevant voor kolven!
- Meer uitkomstvariabelen:
  - stress, gedachten over kolven, ervaren organisatiesteun, subjectief welbevinden (> positieve effecten op: gezondheid, levensduur, sociale relaties, creativiteit en werkprestaties)
  - extra variabele: omgevingssensitiviteit (Aron & Aron, 1997)

Hypothesen en opzet

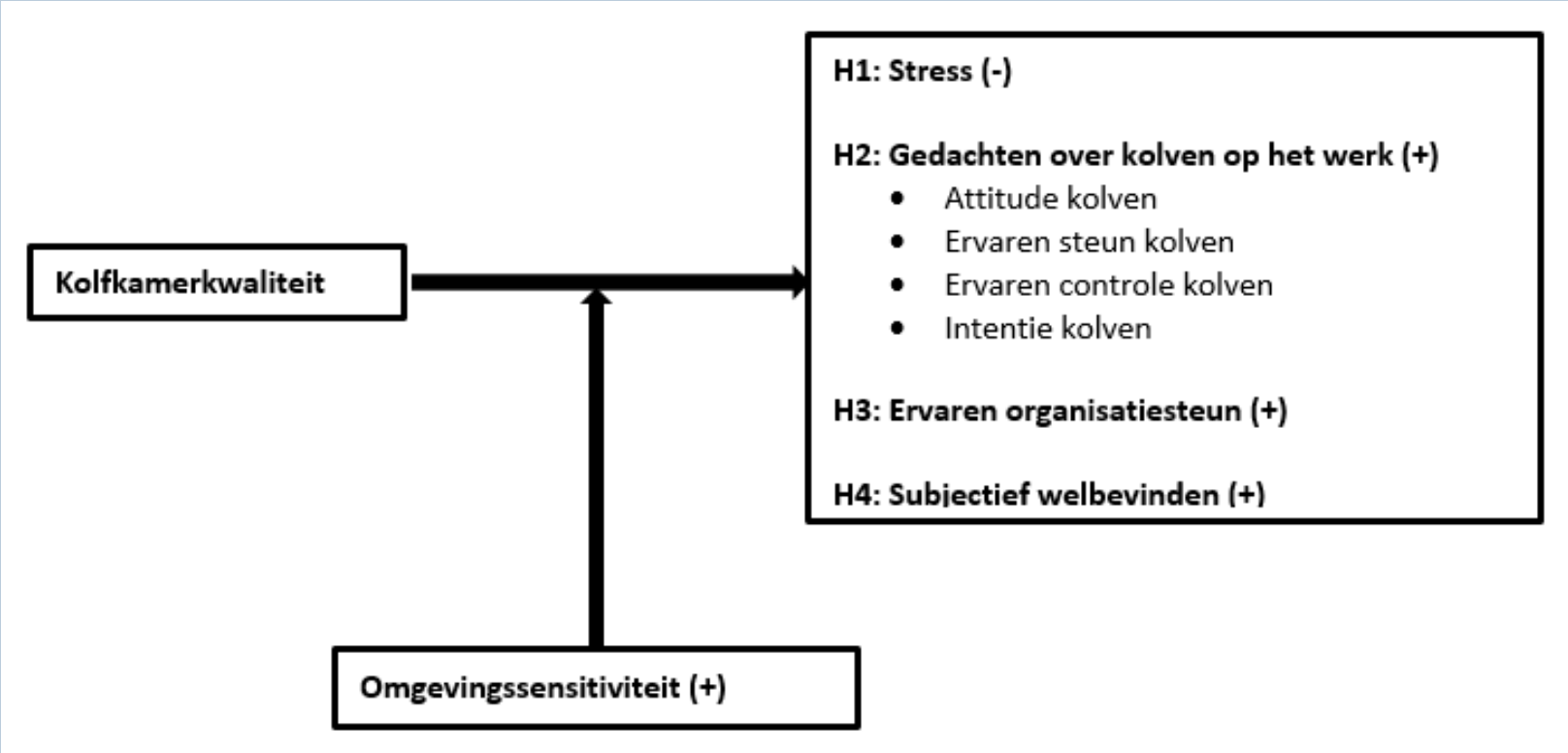

- 2 verschillende experimenten:
  - Online experiment (ontwerptekeningen)
  - Veldexperiment (kolfkamers herinrichten)

Methode - Online experiment

- Randomized controlled trial, 2 condities:
  - Lage-kwaliteit kolfkamer (o.b.v. bestaande standaard kolfruimte)
  - Hoge-kwaliteit kolfkamer (o.b.v. theory of supportive design)

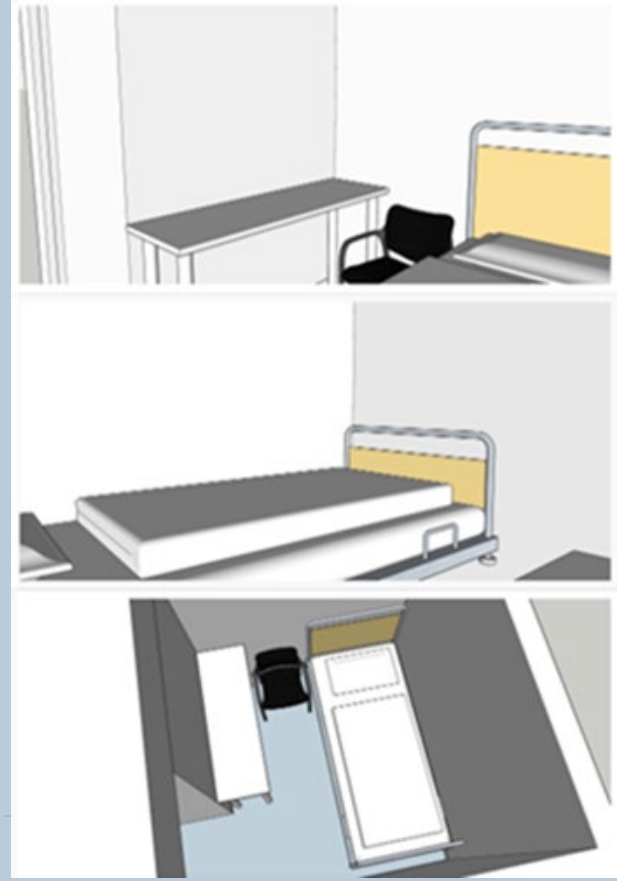

Methode - Online experiment

- Werving via facebookpagina Kenniscentrum Borstvoeding
- Wie kon meedoen:
  - huidige of eerdere ervaring met borstvoeding, betaald werk
- Definitieve steekproef: N=267
  - Hoge-kwaliteit kolfkamer (n=136)
  - Lage-kwaliteit kolfkamer (n=121)

Resultaten - Online experiment

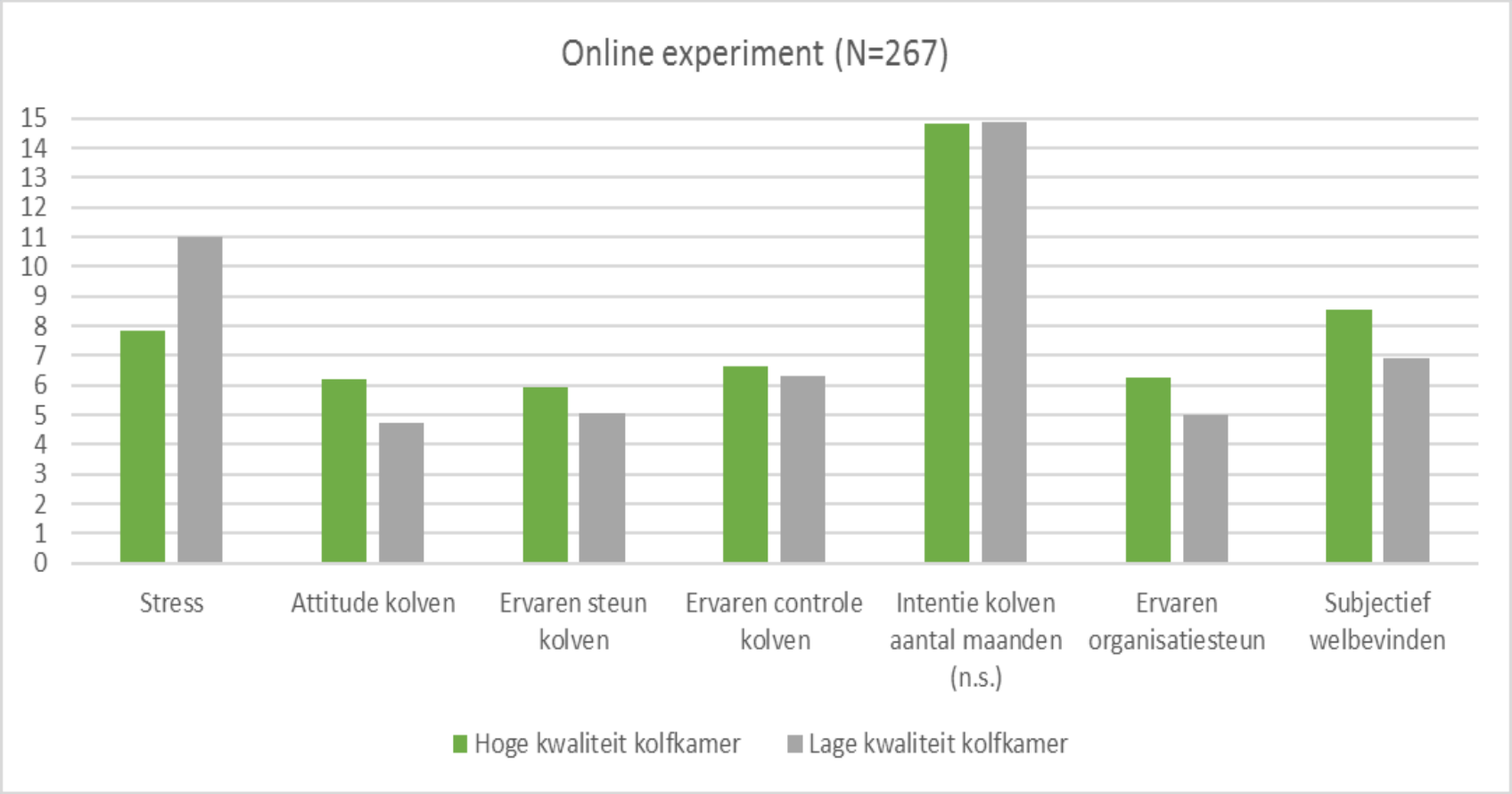

Resultaten - Online experiment

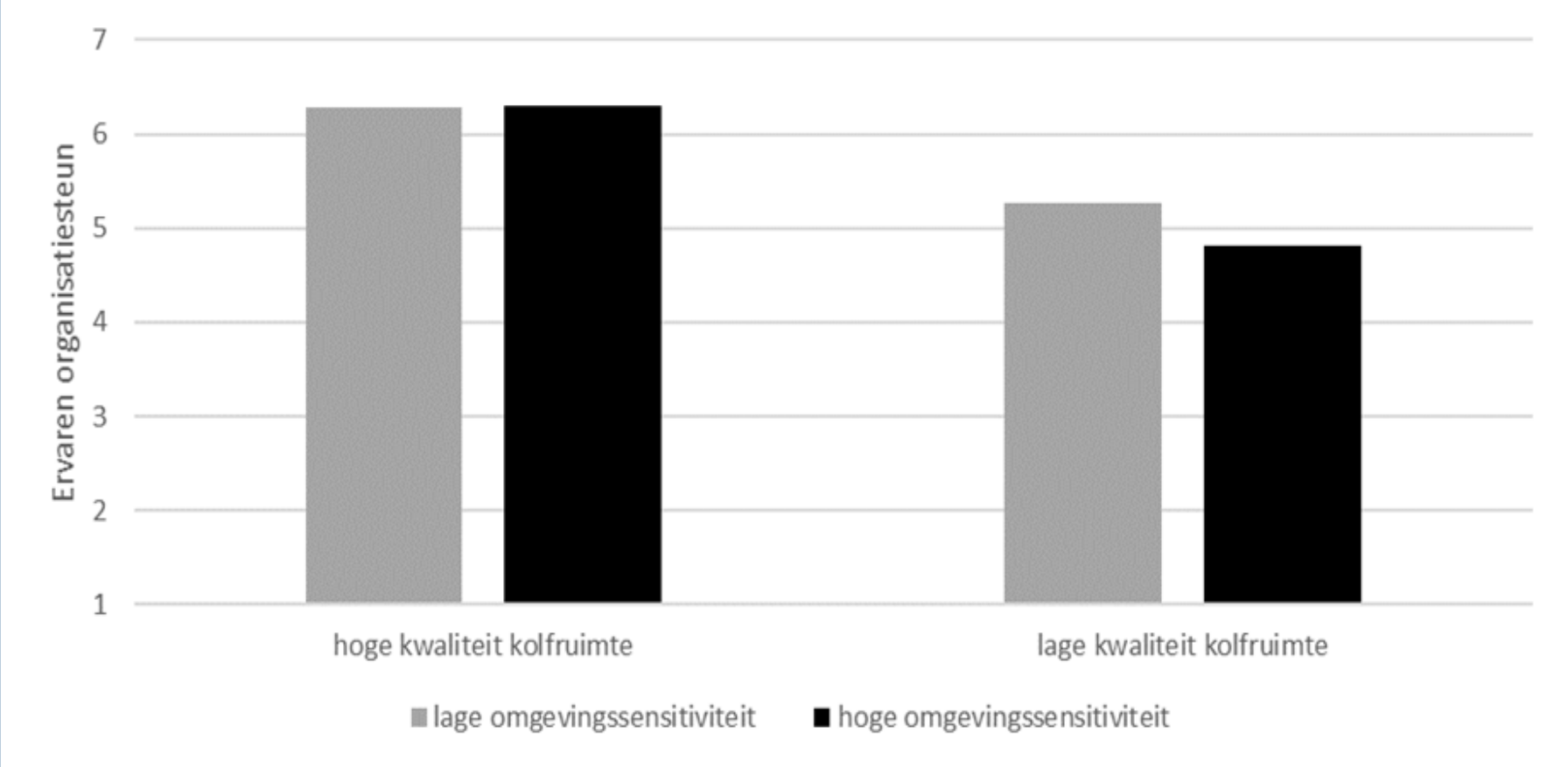

Methode - Veldexperiment

- Veldexperiment UMCG Groningen, 2 jaar:
  - 1e jaar: Lage-kwaliteit kolfkamer (bestaande kolfruimte)
  - 2e jaar: Hoge-kwaliteit kolfkamer (theory of supportive design)

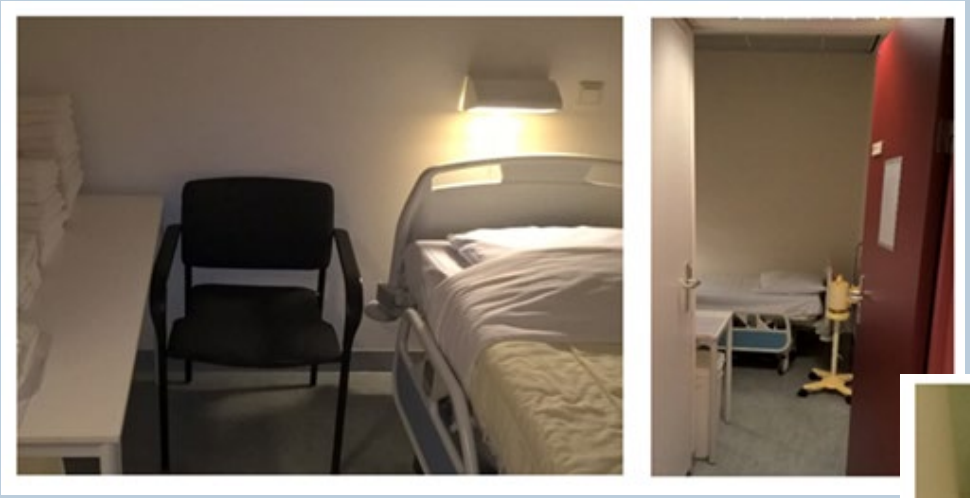

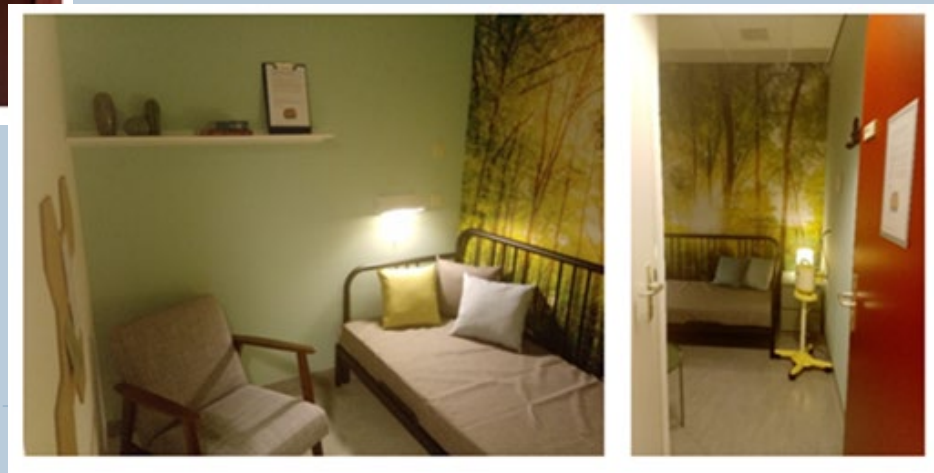

Methode - Veldexperiment

- Werving via kolfruimte UMCG > inschrijflijst
- 2 vragenlijsten:
  - 1e: z.s.m. na terugkeer zwangerschapsverlof
  - 2e: na 4 weken gebruik van kolfkamer
- Wie kon meedoen:
  - gebruik maken van de kolfruimtes UMCG, < 4 weken terug van zwangerschapsverlof
- Definitieve steekproef: N=61
  - Hoge-kwaliteit kolfkamer (n=32)
  - Lage-kwaliteit kolfkamer (n=29)

Resultaten - Veldexperiment

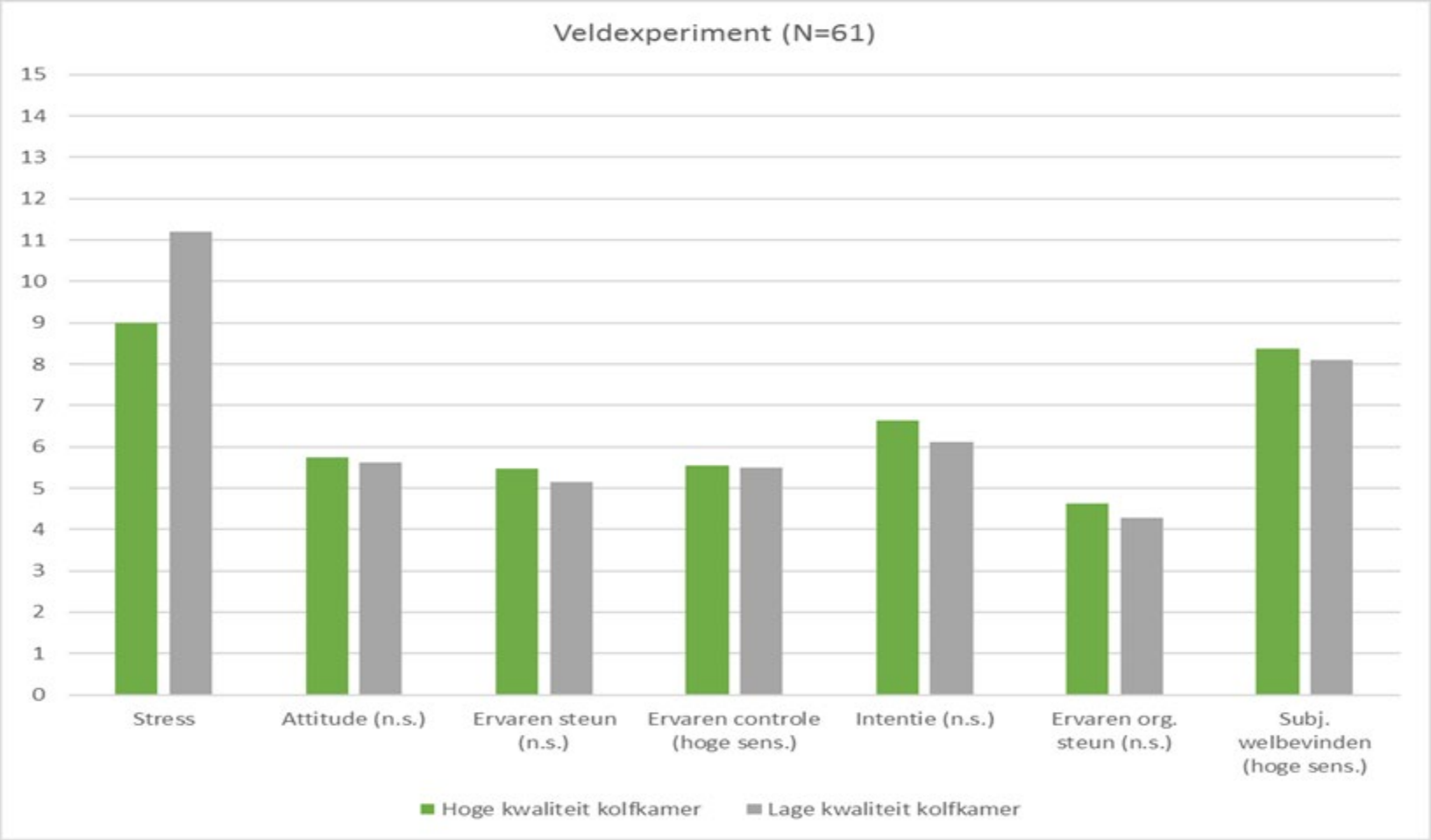

Resultaten - Veldexperiment

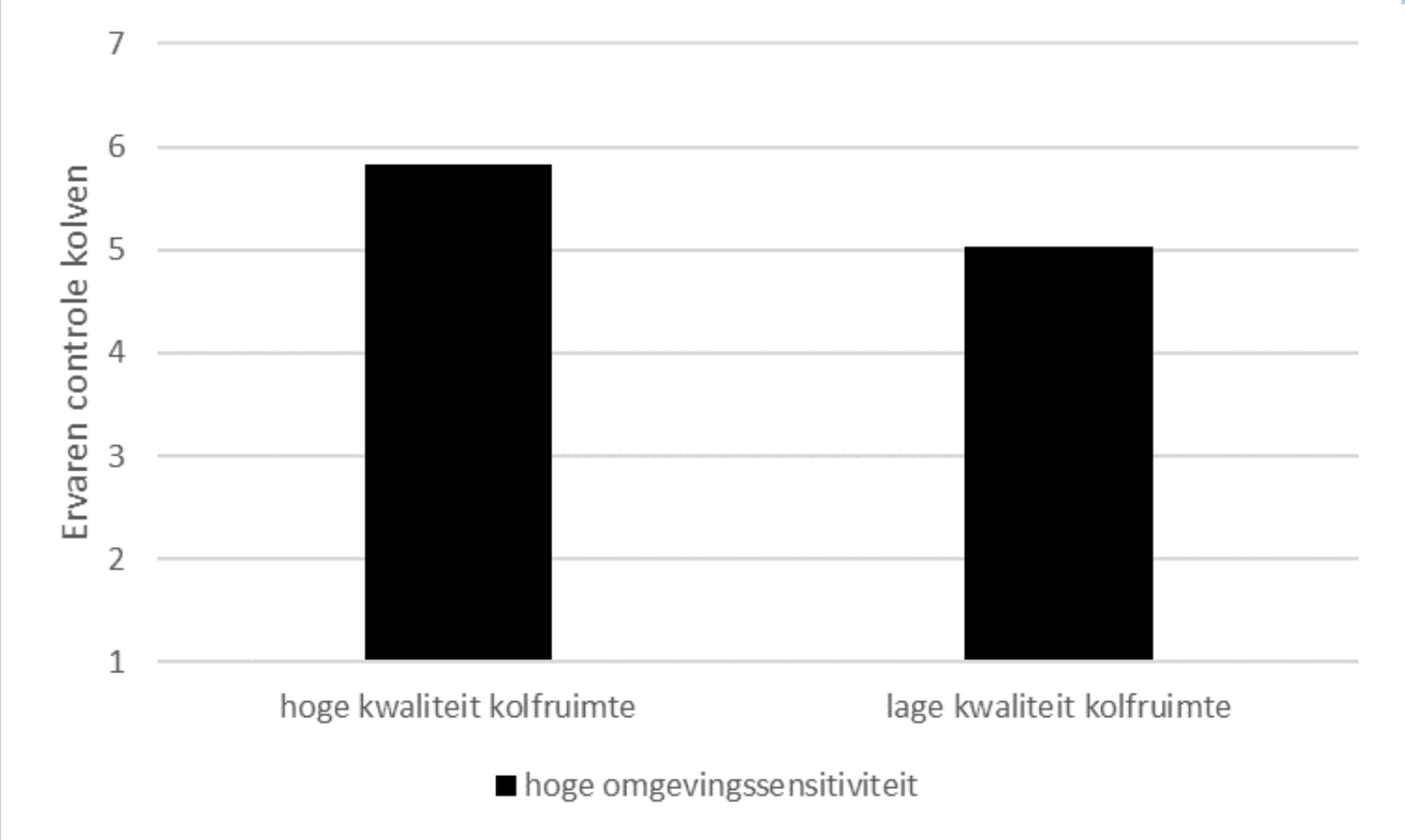

Resultaten - Veldexperiment

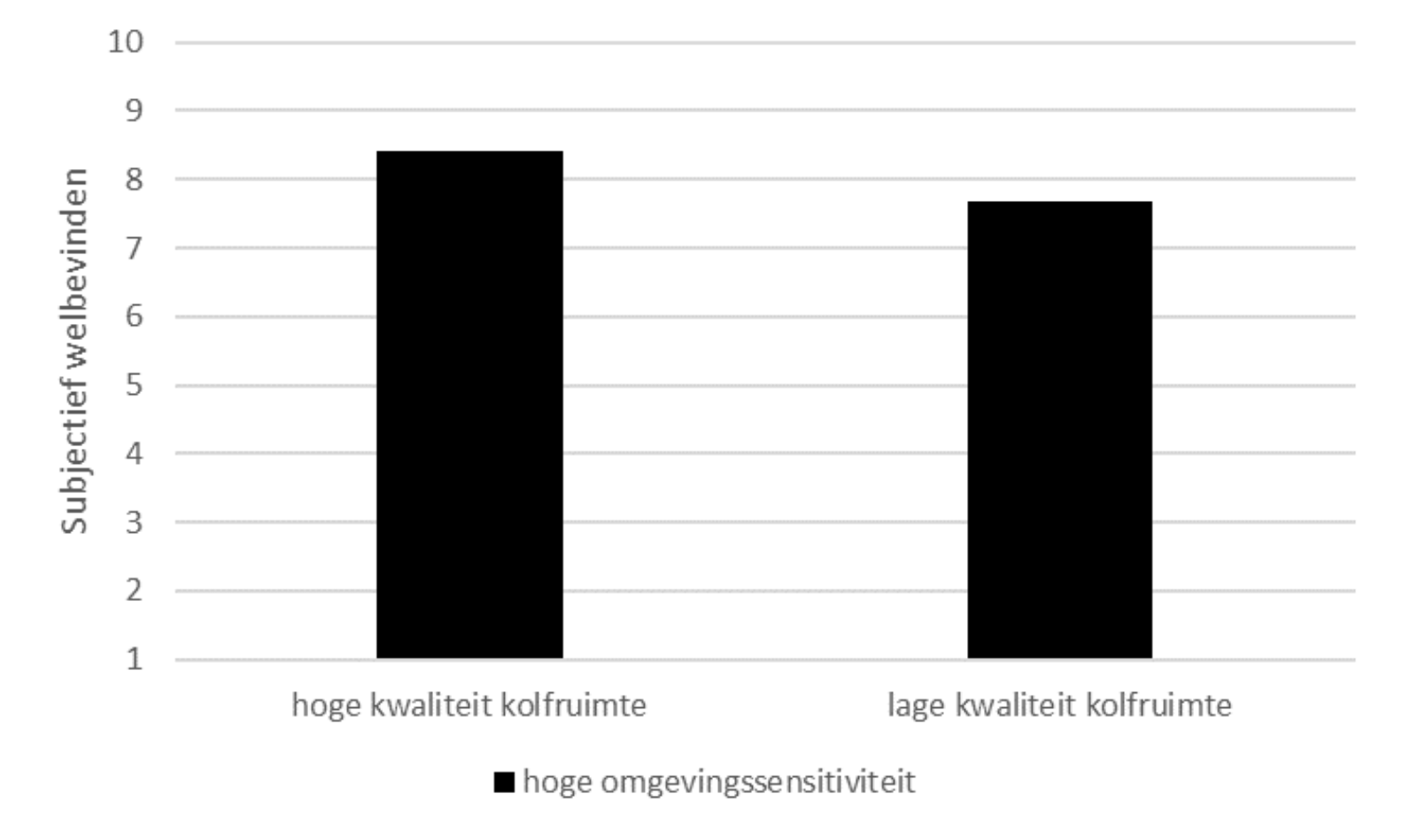

Conclusie

- Effecten kolfkamerkwaliteit op stress, gedachten over kolven, ervaren organisatiesteun en subjectief welbevinden
- Verklaring verschillen online experiment en veldexperiment:
  - weinig deelnemers veldexperiment
  - mogelijke overschatting effect in online studie
- Effecten bevestigd in beide studies:
  - stress
  - ervaren controle (bij hogere omgevingssensitiviteit)
  - subjectief welbevinden (bij hogere omgevingssensitiviteit)
- Goede kolfruimtes:
  - niet alleen functioneel maar ook psychologisch ondersteunend
  - belangrijke (omgevings)factor voor borstvoedende moeders & daarmee ook voor organisaties!

Bedankt!

Publicaties:

Studie 1: Van Dellen, S. A., Wisse, B., Mobach, M. P., & Dijkstra, A. (2019). The effect of a breastfeeding support programme on breastfeeding duration and exclusivity: a quasi-experiment. *BMC public health*, *19*(1), 1-12.

Studie 2: Van Dellen, S. A., Wisse, B., Mobach, M. P., Albers, C. J., & Dijkstra, A. (2021). A cross-sectional study of lactation room quality and Dutch working mothers' satisfaction, perceived ease of, and perceived support for breast milk expression at work. *International breastfeeding journal*, *16*(1), 1-13.

Studie 3: Van Dellen, S. A., Wisse, B., & Mobach, M. P. (2022). Effects of lactation room quality on working mothers' feelings and thoughts related to breastfeeding and work: a randomized controlled trial and a field experiment. *International breastfeeding journal*, *17*(1), 1-16.

Vragen? Mail me:s.a.bos-van.dellen@pl.hanze.nl